

ADVIES 94

**DOCTORAATSVEREISTE BIJ TOEGANG TOT EEN BETREKKING VAN
WETENSCHAPPELIJK DIRECTEUR EN ALGEMEEN DIRECTEUR BIJ EEN
VLAAMS WETENSCHAPPELIJKE INSTELLING**

22 september 2005

ADVIES 94

**DOCTORAATSVEREISTE BIJ TOEGANG TOT EEN BETREKKING
VAN WETENSCHAPPELIJK DIRECTEUR EN ALGEMEEN
DIRECTEUR BIJ EEN VLAAMS WETENSCHAPPELIJKE
INSTELLING**

22 september 2005

Inhoud

SAMENVATTING VRAAG OM ADVIES.....	5
SITUERING.....	5
VRAAG OM ADVIES	7
ADVIES	7

Advies 94

Doctoraatsvereiste bij toegang tot een betrekking van wetenschappelijk directeur en algemeen directeur bij een Vlaamse wetenschappelijke instelling

SAMENVATTING VRAAG OM ADVIES

SITUERING

Het **personeelsstatuut van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen** (PSWI) bepaalt dat:

- voor de functie van **wetenschappelijk directeur** (cfr. afdelingshoofd), die zowel via aanwerving als bevordering te begeven is, betrokkene houder dient te zijn van een diploma van doctor op proefschrift of van een diploma of certificaat dat met toepassing van de richtlijnen van de Europese Unie of een bilateraal akkoord hiermee als gelijkwaardig wordt erkend.
- voor de functie van **algemeen directeur** (hoofd van de instelling), die via aanwerving te begeven is, betrokkene houder dient te zijn van een diploma van doctor op proefschrift of van een diploma of certificaat dat met toepassing van de richtlijnen van de Europese Unie of een bilateraal akkoord hiermee als gelijkwaardig wordt erkend.

In de **federale wetenschappelijke instellingen** daarentegen dient men voor een leidinggevende betrekking hetzij houder te zijn van een doctorsdiploma dat behaald werd na verdediging in het openbaar van een verhandeling, hetzij voor een commissie het bewijs leveren dat men, in de tak der wetenschap waarop het ambt betrekking heeft, wetenschappelijk werk heeft verricht dat met een doctoraatsverhandeling kon vergeleken worden.

De betrokken personeelsleden die thans de facto de functie van algemeen directeur uitoefenen maar niet kunnen aangeworven worden in deze graad bij gebrek aan een diploma van doctor op proefschrift of van een diploma of certificaat dat met toepassing van de richtlijnen van de Europese Unie of een bilateraal akkoord hiermee als gelijkwaardig wordt erkend, willen binnen het PSWI, zoals in de federale reglementering terzake, de toegang tot de betrekking van wetenschappelijk directeur en algemeen directeur openstellen voor degenen die het bewijs geleverd hebben dat ze, in de tak der wetenschap waarop het ambt betrekking heeft, wetenschappelijk werk hebben verricht dat met een doctoraatsverhandeling kan vergeleken worden.

De **directieraden van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen** geven hierover verdeeld advies.

- De **directieraad van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (IBW)** en deze van het **Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed (VIOE)** stellen voor om de doctoraatsvoorwaarde aan te vullen met de **gelijkwaardigheid** van wetenschappelijk werk. Als argumentatie voeren zij aan: "Het statuut dat het huidige voorafging, nl. het federale geldende statuut (K.B. van 21 april 1965), voorzag echter de mogelijkheid tot erkenning door de directieraad van de gelijkwaardigheid met een doctoraat op proefschrift van de verrichte wetenschappelijke activiteiten. Dit werd

ingegeven door het feit dat in het kader van de missie van de wetenschappelijke instellingen van de wetenschappers gevraagd werd om hun wetenschappelijke activiteiten te oriënteren in functie van de opdracht van de wetenschappelijke overheidsinstelling en hierover regelmatig te publiceren, waarbij het halen van een doctoraat op proefschrift niet evident was, gezien volgens de toen geldende regels tot het behalen van een academisch doctoraat, dit enkel kon op basis van ongepubliceerd materiaal.”

- Ze pleiten evenwel om dit als **overgangsmaatregel** te beschouwen. Immers recent bestaat de mogelijkheid dat onderzoekers uit wetenschappelijke overheidsinstellingen op basis van publicaties een doctoraat op proefschrift kunnen halen.
- De directieraad van het **Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Antwerpen verwerpt** in haar zitting van 17 juni 2005 na stemming (drie positief, vier negatief en één onthouding) het voorstel van voornoemde instellingen tot aanpassing van de toelatingsvoorwaarden.
- Het **Instituut voor Natuurbehoud** onderschrijft bij monde van het instellingshoofd het voorstel van IBW en VIOE wanneer deze gelijkstelling geen afbreuk doet aan het gewenste niveau. De **gelijkwaardigheid** zal steeds een gedegen evaluatie door externe deskundigen blijven vereisen, teneinde geen afbreuk te doen aan het wetenschappelijke niveau. Deze evaluatie zou moeten gebeuren door de huidige directieraden (eventueel aangevuld met bijkomende deskundigen).

In het PSWI wordt **gelijkstelling van het wetenschappelijk werk** vermeld voor de toekenning van de titel **wetenschappelijk attaché-expert**. Deze titel en graad wordt toegekend door het instellingshoofd na advies van de directieraad. Dit houdt in dat de directieraad ook zal oordelen over de gelijkstelling van het wetenschappelijk werk. Deze directieraad is voor de ene helft samengesteld uit het instellingshoofd, de afdelingshoofden en de leidend ambtenaar en voor de andere helft uit wetenschappelijke personaliteiten gekozen buiten de instelling vanwege hun bevoegdheid in de betrokken wetenschappelijke disciplines, uitgebreid met drie wetenschappelijke personaliteiten van dezelfde wetenschappelijke discipline als de functie van de betrokken ambtenaar.

Navraag bij de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, afdeling Universiteiten van het departement Onderwijs leert dat een **gelijkstelling** van het wetenschappelijk werk met een doctoraatsverhandeling **NIET** kan beschouwd worden als een **certificaat** dat met toepassing van de richtlijnen van de Europese Unie of een bilateraal akkoord als gelijkwaardig wordt erkend met een diploma van doctor op proefschrift. De erkenning van gelijkwaardigheid slaat immers op buitenlandse diploma's en certificaten.

In de voorbereidende gesprekken bij de totstandkoming van het PSWI in 1997 werd er door de vertegenwoordigers van het **wetenschappelijke personeel** de nadruk op gelegd dat voor leidinggevende functies zoals wetenschappelijk directeur en algemeen directeur een diploma van **doctor** op proefschrift of van een diploma of certificaat dat met toepassing van de richtlijnen van de Europese Unie of een bilateraal akkoord hiermee als gelijkwaardig wordt erkend **onontbeerlijk** was.

De **administratie Ambtenarenzaken**, waarvan de vraag om advies uitgaat, heeft, rekening houdend met de federale regeling en gelet op de gewijzigde onderzoeksmethoden in de wetenschappelijke wereld, **geen bezwaar** om de toegangsvoorwaarden voor voornoemde functies eventueel aan te passen en een gelijkstelling van het wetenschappelijke werk met

een doctoraatsdiploma als afdoend te beschouwen voor de toegang tot deze functies (eventueel als overgangsmaatregel). Deze administratie Ambtenarenzaken stelt zelf dat zij in deze materie (al dan niet noodzaak aan een doctoraat) de **nodige kennis** van de wetenschappelijke wereld **ontbreekt** om een standpunt ten gronde te kunnen innemen

De heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme verklaarde zich akkoord om in deze kwestie, vooraleer een beslissing te nemen, het advies in te winnen van de VRWB.

VRAAG OM ADVIES

- Het advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid wordt gevraagd omtrent een eventuele uitbreiding van de toegangsvoorwaarden voor leidinggevende functies van wetenschappelijk directeur en algemeen directeur van een Vlaamse wetenschappelijke instelling waarbij niet alleen **houders van een diploma van doctor op proefschrift of van een diploma of certificaat dat met toepassing van de richtlijnen van de Europese Unie of een bilateraal akkoord hiermee als gelijkwaardig wordt erkend** in aanmerking komen maar ook degenen die **het bewijs geleverd hebben dat ze, in de tak der wetenschap waarop het ambt betrekking heeft, wetenschappelijk werk hebben verricht dat met een doctoraatsverhandeling kan vergeleken worden.**
- Is de Raad m.a.w. van mening dat een **doctoraatsdiploma** voor zowel een betrekking van wetenschappelijk directeur (A2-niveau) als van algemeen directeur (A3-niveau) van een wetenschappelijke instelling **onontbeerlijk** is of is een bewijs van wetenschappelijk werk voldoende?
- Indien de Raad meent dat eventueel het bewijs van wetenschappelijk werk kan volstaan, **welke instantie** dient dan dit bewijs te beoordelen op haar vergelijkingskracht met een doctoraatsdiploma?
- Kan volgens de Raad eventueel een **voorgaande gelijkstelling** van wetenschappelijk werk als geldig toelatingscriterium beschouwd worden of dient de **gelijkwaardigheid** opnieuw te gebeuren onder het huidige personeelsstatuut van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen?
- Kan de Raad eventueel instemmen dat het **voormalige** werkleiderschap of eerstaanwezende assistentschap als tijdelijke overgangsmaatregel voor de toegang tot wetenschappelijk of algemeen directeur wordt beschouwd?

Het advies van de VRWB wordt zo spoedig mogelijk gevraagd.

ADVIES

1.1. De VRWB is van oordeel dat principieel het doctoraat op proefschrift een vereiste moet zijn voor toegang tot de functies van wetenschappelijk en algemeen directeur bij de Vlaamse wetenschappelijke instellingen. Het is een belangrijke erkenning van het diploma van doctor, dat actueel nog te zeer ondergewaardeerd wordt in de brede maatschappij en de administratie in het bijzonder.

1.2. De VRWB kan wel begrip opbrengen voor onderzoekers, die reeds een lange belangrijke onderzoekscarrière hebben doorlopen in deze wetenschappelijke instellingen,

die door omstandigheden (algemene mentaliteit) niet in het bezit zijn van een doctoraat, maar die toch een indrukwekkend wetenschappelijk werk op hoog niveau kunnen voorleggen. Voor hen stelt de Raad voor dat hun wetenschappelijk werk bij wijze van overgangsmaatregel erkend wordt als equivalent aan de doctoraatsvereiste voor de toegang tot betreffende functies.

1.3. Volgens de Raad is de VRWB de meest geschikte instantie om over deze erkenning te beslissen.

Elisabeth Monard
Secretaris

Karel Vinck
Voorzitter

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB), opgericht bij decreet van 15 december 1993, is het adviesorgaan voor de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement inzake elke aangelegenheid betreffende het wetenschaps- en technologiebeleid. De VRWB is een uniek forum waar vooraanstaande actoren uit de academische en sociaal-economische wereld zich beraden over de algemene krachtlijnen van het te voeren wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. De VRWB is samengesteld uit een voorzitter en zestien leden, allen benoemd op grond van hun deskundigheid en/of betrokkenheid bij het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Zes van deze leden worden voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), telkens drie door de werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, en vier leden worden rechtstreeks benoemd door de Vlaamse regering. Vijf hoge ambtenaren uit de Vlaamse administratie nemen met raadgevende stem deel aan de vergaderingen.

Uitgave van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)

E. Monard, secretaris

VRWB-secretariaat
North Plaza B
Koning Albert II-laan 7 - 4e verd.
B-1210 Brussel

Tel. +32 (0)2 553.45.20
Fax +32 (0)2 553.45.23
e-mail: vrwb@vlaanderen.be
website: www.vrwb.vlaanderen.be

